

## ХАРАКТЕРИСТИКА СПЕЦІАЛЬНИХ СЦЕНІЧНИХ ПОДІЙ У ПРОЦЕСІ КУЛЬТУРОТВОРЕННЯ: ІСТОРІОГРАФІЧНИЙ АСПЕКТ

**О. Жолудь**

Харківська державна академія культури, м. Харків, Україна  
 aleksejzholud@gmail.com

**O. Zholud**

Kharkiv State Academy of Culture, Kharkiv, Ukraine  
<http://orcid.org/0009-0000-0879-6005>

### **О. Жолудь. Характеристика спеціальних сценічних подій у процесі культуротворення: історіографічний аспект**

У статті представлено методологічні та термінологічні аспекти дослідження теорії і практики спеціальних сценічних подій у процесі національного культуротворення. Здійснено розподіл джерел за методологічною вираженістю наукового дослідження, за доцільними методами пізнання соціокультурних явищ та процесів, за особливостями культуротворчості на сучасному етапі розбудови держави, за специфікою узагальнення спеціальних подій (івентів), зокрема сценічних. Визначено, що подібне підґрунтя є доцільним для подальшого аналізу проблематики застосування ефективних засобів сучасних подієвих технологій. Провідним методологічним підходом дослідження обґрунтовано культурологічний, що вможливує аналіз явища в культурі, вивчення зв'язків івенту з елементами системи культуротворчості, виявлення специфіки його ефективної організації. Спеціальна сценічна подія розглядається як сплановане в часі й просторі явище (івент), яке має символічний капітал, ціннісне спрямування, спроможне вразити учасників засобами переважно сценічного мистецтва, стимулювати їх до участі в перетвореннях у просторі сучасної культури.

**Ключові слова:** культуротворення, спеціальна сценічна подія, джерельна база, науковий підхід, культурологічна парадигма.

### **O. Zholud. Features of the research of special stage events in the process of culture creation: historiographic aspect**

The article deals with an important scientific issue related to reviewing the capabilities of culture sphere regarding support of various social groups under conditions of martial law. Scientific review is currently focused on supporting the defenders and affected communities by means of providing social integration and consolidation. Under these conditions it is necessary to scientifically master the source base for studying special stage events during the process of national culture creation and to study all components and the phenomenon as a whole.

**The purpose of the article** is to present the source base for studying contemporary special stage events within the context of national culture creation, analyze it and define theoretical priorities that enable systematic solving of the issue of modernizing cultural event practices.

**The methodology** is based on cultural studies paradigm, contemporary concepts regarding cultural policies, as well as phenomenology, axiology, and anthropology approaches, which create the foundation for scientific developments and their focus on systemizing scientific research of reality in the culture and philosophy context.

**The results are:** selection of scientific sources, which create the foundation for researching special stage events during the process of national culture creation, was generalized, the concept of wartime events as formats of creating culture capital, as well as the factor of moving towards developing the culture sphere and participation of social groups in this process, was deepened. Special stage events phenomenon was reviewed through the prism of emotional perception, space, eventfulness and artistic balance.

**The scientific novelty** consists of determining and generalizing the source base for studying special stage events during the process of national culture creation, separating the sources by scientific understanding levels and depth of analysis of contemporary events phenomenon, and structuring the achievements of scientists by qualities, which will act as logic of illuminating the leading scientific basis of our research. A special stage event is considered as a phenomenon (event) planned in time and space, which has symbolic capital, a value orientation, capable of impressing participants using mainly stage art, and stimulating them to participate in transformations in the space of modern culture.

**The practical significance** lies in establishing prerequisites for planning and implementation of special stage events, which possess symbolic capital and will act as basis for culture creation process during wartime.

**Keywords:** culture creation, special stage event, source base, scientific approach, cultural studies paradigm.

**Постановка проблеми, її актуальність і зв'язок із важливими практичними завданнями, значення вирішення проблеми.** Сучасний культуротворчий процес в Україні перебуває в стані докорінної трансформації, зумовленої сплеском національної і суспільної свідомості під час повномасштабного вторгнення та жорстких дій ворога на території нашої незалежної держави. Це супроводжується карколомним зламом попередніх усталених процесів діяльності у сфері культури, зміною пріоритетів і факторів безпеки. Управління процесами, явищами, подіями у сфері культури отримало новий поштовх для вдосконалення й має досліджуватися для визначення перспективи її розвитку в повоєнний період. Основою для ефективного застосування засобів соціокультурної взаємодії в повоєнний час є глибоке дослідження феноменів культури, що дозволить отримати науковий результат, який буде пов'язаний з практикою. Подальшої актуальності набуває підтримка різних верств населення засобами культури, що потребує обґрунтування культурологічних засад здійснення цієї діяльності, оскільки вивчення феноменів культури, зокрема спеціальних сценічних подій (івентів), уможливорює створення необхідних елементів системи творення культури, подальшої розбудови участі суб'єктів соціуму в процесах творення у сфері культури.

У фокусі наукового розгляду нині — підтримка захисників, постраждалого населення шляхом забезпечення культурної інтеграції та консолідації. За цих умов, необхідним є наукове засвоєння джерельної бази дослідження спеціальних сценічних подій у процесі національного культуротворення; визначення провідного наукового підходу для обґрунтування ефективних умов застосування сучасних культурних практик у процесі творення культури; оновлення термінологічного апарату проблеми, яка досліджується; вивчення явища спеціальних сценічних подій для посилення культуротворчого потенціалу суб'єктів соціуму.

**Мета статті** — аналіз актуальної джерельної бази та методологічних аспектів дослідження сучасних спеціальних сценічних подій у контексті національної культуротворчості, що дозволять системно вирішити проблему осучаснення культурних подієвих практик.

Завдання публікації: обґрунтувати поняття «спеціальні сценічні події»; проаналізувати наявні наукові джерела, що відображають культурологічний підхід до проблемного поля культуротворчого процесу, його здійснення засобами сучасних спеціальних сценічних подій; визначити теоретичні пріоритети, що дозволяють закласти підвалини системного уявлення про перебіг культуротворчості та можливості подієвих технологій.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** У сучасному науково-культурологічному дискурсі є джерела, які закладають підвалини таких досліджень. Культурологічну парадигму й методологію досліджують П. Герчанівська (2017), О. Кравченко (2012), В. Шейко (2011) та ін. Загалом сформоване наукове уявлення про доцільність розгляду культури як системного явища, яке має власну структуру, аксіологічне підґрунтя, динаміку розвитку. Застосування культурологічного підходу в соціокультурній сфері, як простору взаємодії людини й культури, вивчають О. Копієвська, І. Петрова та ін. Учені визначають особливості сучасних культурних практик, засоби їх здійснення, специфіку планування й управління ними. Власне культуротворчість стала предметом розгляду Л. Божук (2015), В. Леонтьєвої (2014), В. Федя (2017) та ін. На думку фахівців, творення в культурі притаманне людині, окремим групам і може мати різні формати та сенси. Місце і роль спеціальних подій у культурній динаміці відстежували Т. Гуменюк (2023), В. Данилова (2017), О. Засядьвовк (2023), В. Нехай (2022) та ін. Найбільш наблизилася до виявлення специфіки культуротворчості шляхом запровадження івент-технологій у своїй розвідці О. Засядьвовк (культуротворча місія івент-практик в Україні). Авторка довела, що культуротворчість впливає на функціонування соціокультурного простору, генерується на основі запровадження інновацій у івент-індустрії, людина є ініціатором й автором новітніх культурних практик. Однак комплексного вивчення спеціальних сценічних подій у контексті національної культуротворчості проведено не було.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** Насамперед для поглибленого аналізу наявних наукових джерел, що стосуються заявленої

проблеми, наведемо авторське бачення поняття «спеціальні сценічні події». Це дозволить транспонувати наукові праці, які досліджуються, щодо завдань дослідження. Подієвість у культурі, поняття та ознаки спеціальних подій, управління ними вивчали Д. Голдблатт, Т. Гуменюк, В. Данилова, І. Донець, О. Засядьвовк, Л. Зеленська, В. Нехай, О. Ніколюк, М. Пашкевич, М. Поплавський, Т. Пригода, У. Хальцбаур та ін.

Розкриття філософського значення події представлено в праці Т. Гуменюк (Гуменюк, 2023). На її думку, у «філософії подія часто розуміється як унікальна і неповторна дія, відмінна від звичайного порядку речей» (с. 26). Саме це порушення рутинного перебігу звичних речей визначає емоційне значення спеціальної події (тут і далі «подія» та «івент» використані як синонімічні терміни). Погоджуємося з позицією авторки, згідно з якою на основі взаємодії з іншими, все ж івент має й виняткове значення, що формує не тільки буття індивіда, а й колективний культурний акт, який має шанс залишитися в предметному полі культури і стати тим маркером, який забезпечить динаміку культуротворення.

Спеціальні події в культурологічному аспекті стали предметом дослідження О. Засядьвовк (Засядьвовк, 2023) (культурологічний феномен масового івенту). Авторка підкреслює, що «масові свята і видовища — це багаторівневий текст, складне семіотичне поле, в якому досить відчутна багатовікова спадкоємність духовних цінностей. Феномен масового свята є своєрідною діалогічною проекцією історії в сучасність, свого роду генетичною віссю, на яку нанизані різні історико-культурні пласти» (с. 32). На нашу думку, така наукова позиція пов'язує спеціальні події з процесом культуротворчості, оскільки підкреслена генеза івентів, яка визначає наскрізні тенденції значення подієвості в культурі за різних історичних часів. Отже, таке трактування стає підґрунтям для створення методологічної моделі дослідження сценічних івентів у процесі творення культури.

Привертає увагу наукова позиція Т. Пригоди та І. Донця, які аналізують івент (подію) поряд з джазом та дзеном як пограничні явища культури. Як власне культуротворення є процесом відходу від традицій, так й івент може характери-

зувати подолання обмежень, вихід за традиційні межі, залишення по собі нового в контексті форматів і сенсів культури. Автори зазначають: «подієвість у культурі і суспільстві, мабуть, завжди є межевим явищем. Комунікативна природа подієвості вже передбачає вибудовування символічної спільної межі, що об'єднує і, водночас, роз'єднує» (Пригода & Донець, 2020, с. 30–31). На їхню думку, сучасний івент може набувати ознак перформансу, інсталяцій, хепенінгу, флешмобу, тобто процесуальних жанрів, де дійство часто деперсоналізоване, фрагментарне, спонтанне, іронічне, абсурдне (там само). Певним чином погоджуючись з авторами, зазначимо, що не завжди подієвість є виходом за межі, лише якщо вона сповнена творчого потенціалу, забезпечена мистецьким надихаючим супроводом, відбувається акт колективної участі у творенні нового.

Дещо інший вектор представляє М. Пашкевич (Пашкевич, 2018) (івент-технології як інструмент формування державного іміджу), який зазначає, що «вітчизняні державні івенти є впливовими інструментами соціального виховання засобами публічної комунікації, які відігравали та відіграють потужну роль в історії України, допомагають адаптуватись у відповідному середовищі» (с. 178). Поеднання граничності, масовості та соціально-виховного компоненту спеціальних сценічних подій втілює ту комбінацію цінностей, засобів, методів і форм, які забезпечують культурну динаміку на перспективу. Відтак, позиція автора наближає до усвідомлення специфічної організації сценічного івенту, необхідності закладення сучасних аксіологічних трендів та розроблення актуальних форматів культурних практик.

Актуальними нині є позиції вчених, які вивчають креативні індустрії та механізми управління спеціальними подіями. Так, М. Поплавський (Поплавський, 2017) (event-менеджмент в індустрії дозвілля) вважає, що «з точки зору культурології event постає у вигляді ритуалу, обряду, церемонії» (с. 188). Погоджуючись загалом із цим твердженням, все ж зазначимо, що культурологічна сутність івенту значно глибша. Проте, якщо розглядати його з позицій комерціалізації, то, звісно, існують затребувані формати спеціальних подій. Водночас не стільки комерційна складова є значущою для культуротво-

рчого заходу, скільки його аксіологічна, творча, інтеграційна роль. Учений зважає на те, що «культура впливає на характер поведінки, стиль і форми спілкування людей, їх свідомість, духовні потреби, ціннісні орієнтації. Усі ці культурні орієнтири можуть бути відображені в подіях і заходах, які належать до індустрії дозвілля» (там само, с. 189). Таким чином, не заперечується аксіологічне підґрунтя івенту, автор підкреслює впливовість події у сфері вільного часу, який особливо цінно сприймається особистістю, організована подія претендує на формування цінностей вільного вибору людини.

Унікальність та творчий підхід до спеціальних подій обстоює О. Ніколюк (Ніколюк, 2021): «Перспективність впровадження івент-технологій полягає насамперед у тому, що вони завжди є різними, ніколи не повторюються. Кожен із них створюється із певною конкретною ціллювою метою, а тому вам варто побувати там, у конкретному місці в певний час, задля отримання виняткових вражень» (с. 100). Саме ці надбуденні враження мають стати основою для утвердження подібних практик і закріплення їх у культурі. Пристаємо на думку автора, згідно з якою в процесі реалізації подієвих культурних практик створюється міцний базис для реалізації творчого потенціалу осіб і груп, оскільки організація події передбачає її неповторність та невимущену участь.

У сучасній науці з'являються розвідки, які досліджують вплив військових дій у нашій державі на планування та реалізацію подієвих технологій. В. Нехай (Нехай, 2022) (івент-менеджмент в умовах війни) звертає увагу на те, що «воєнний стан обмежує роботу організаторів подій і змушує адаптуватися. Так потрібно шукати нові формати взаємодії з аудиторією з урахуванням контексту, травматичного досвіду, який пережили люди, орієнтуючись при цьому на те, що івенти мають підтримувати українців всіма можливими способами» (с. 138). Звісно, умови війни є тими обставинами, які розділяють культурне життя на «до та після». Спеціальні події, зокрема сценічні, переусвідомлюються, орієнтуються на національну культуротворчість. Погоджуємось із тим, що в перспективі саме спеціальні події стануть тими сходами до національної єдності, згуртованості, солідарності.

Дослідження спеціальних сценічних подій пов'язані з розвідками В. Данилової (Данилова, 2017), О. Клековкіна (Клековкін, 2018), С. Оборської (Оборська, 2018), К. Юдової-Романової (Юдова-Романова, 2019) та ін. У цьому контексті В. Данилова (Данилова, 2017) (спеціальні художні події як засіб актуалізації суспільної та індивідуальної свідомості), зазначає, що: «Спеціальна художня подія головним чином впливає на людину через емоційне переживання. Залежно від мети після завершення спеціальної художньої події в її учасників виникає відчуття приналежності до певної групи та групова солідарність, підвищується самооцінка й соціальна значимість, відбувається перегляд професійних і особистісних установок, виникають або значно актуалізуються життєві цінності» (с. 18). Нам уявляється це важливим для національної культуротворчості, оскільки єднання на основі спільних цінностей дозволяє згуртувати спільноту, перетворити її на суб'єкт творення в просторі культури. Проте розгляд власне художніх подій дещо звужує сприйняття явища. На нашу думку, спеціальні сценічні й спеціальні художні події можуть бути поруч й аналізуватися в комплексі.

Зв'язок із мистецтвом відстежується в науковій позиції С. Оборської (Оборська, 2018) (подієвий менеджмент мистецьких проєктів): «Усі форми мистецтва: музика, література, дизайн, кіномистецтво, а також виконавське та візуальне мистецтво, передбачають немало заходів, які мають економічні результати та впливають на соціокультурне середовище, отже, для досягнення ефективних та впливових результатів вони потребують професійного управління» (с. 394). Такий суттєвий зв'язок між різними сферами — суспільною, мистецькою, менеджерською — підкреслює необхідність дослідження феномену спеціальної сценічної події в контексті культуротворчості.

Просторовий аспект організації сценічної дії, зокрема івенту, досліджує К. Юдова-Романова (Юдова-Романова, 2019) (сценічний простір: проблеми термінології в мистецтвознавчих дослідженнях). Авторка зазначає, що «у культурології та мистецтвознавстві поняття простір та час використовуються як у метафізичному значенні, чий зміст розкриваються через сценічне



дійство, так і для характеристики конкретних фізичних параметрів того чи іншого культурно-мистецького явища» (с. 117). Думка вченої дозволяє сформулювати висновок про фіксацію на емоційному рівні цінності через простір, що втілено шляхом організації сценічної спеціальної події. Указана наукова позиція доводить: «головним призначенням сценічного простору є утримувати в певних межах творчий акт, художнє перетворення дійсності, ілюзію» (там само, с. 118). У випадку зі спеціальними сценічними подіями, просторовий контекст сценічності разом з іншими ознаками дозволяє створити фіксацію сенсу для подальшої трансляції.

Зважаючи на те, що сценічність у кожному випадку передбачає певний наратив, який має бути представлений через спеціальну подію, О. Клековкін (подія в історії мистецтва: виробництво статусу) вважає, що «Загальна історія, історія виконавського мистецтва, як і театральна режисура, збігаються в одному зі своїх завдань: створенні історії (вигаданої або правдивої), виробництві події засобами своєї науки або мистецтва, з опорою на історичні джерела у науковців або на текст драми — у режисера...» (Клековкін, 2018, с. 215). Відтак, уявлення про спеціальні сценічні події вивичується до глибинного наукового усвідомлення, а загальна джерельна база дозволяє їх досліджувати на різних рівнях наукового пізнання: від філософсько-культурологічного підґрунтя, крізь усвідомлення культуротворчої динаміки, до подієвості як засобу просування національної культури в контексті глобального розуміння моделей культурної взаємодії.

Розглянемо детальніше словосполучу «спеціальна сценічна подія». Поняття «сценічність» походить від слова «сцена», яке традиційно розуміється як спеціальний майданчик, на якому відбуваються концерти, видовища, театралізовані вистави тощо, або як окрема частина акту театральної п'єси. У цьому дослідженні ми абстрагуємося від власне сцени як лише простору, оскільки для нас важливим є прикметник «сценічний». Поняття «сценічність» доволі розмите, трапляються розвідки, які характеризують сценічну мову, рух, декорації, простір тощо. У загальному розумінні, сценічність — властивість драматичного твору бути виконаним на

театральній сцені. Відтворена художніми засобами розповідь, мова, рух, простір, спеціальні ефекти створюють обставини емоційного сприйняття події. Сценічний простір дозволяє в обмеженому середовищі сконцентрувати зусилля емоційного єднання, творчої взаємодії, подальшого поглиблення сенсу мистецьких перформансів. Тракуємо сценічність як здатність бути представленим на сцені, театралізованим. Це явище характеризується виконанням живої або віртуальної дії з використанням сценічних видів мистецтва, костюмів, декорацій, візуальних елементів.

Основаючись на наукових позиціях дослідників подієвості та організації спеціальних подій (Т. Гуменюк, В. Данилова, О. Засядьовк, Л. Зеленська, С. Оборська, К. Юдова-Романова), у цій розвідці трактуємо спеціальну сценічну подію як сплановане в часі і просторі явище (івент), яке має символічний капітал, ціннісне спрямування, спроможне вразити учасників засобами переважно сценічного мистецтва, стимулювати їх до участі в перетвореннях у просторі сучасної культури.

Для представлення методологічних аспектів та джерельної бази маємо структурувати напрацювання вчених за певними ознаками, що вкладатимуться в логіку висвітлення провідних наукових засад нашого дослідження. До таких ознак належать: фундаментальність наукових розробок, їх спрямованість на систематизацію наукового пізнання дійсності у філософсько-культурологічному контексті; змістовна належність до проблематики обґрунтування культурологічного підходу в дослідженнях соціокультурних явищ та процесів; висвітлення сучасних доробок учених у напрямі вивчення творення культурних сенсів та форматів, які мають ознаки подієвості; виявлення сценічності спеціальної події як провідного фактора здійснення позитивного впливу під час реалізації івенту в сучасній безпековій та управлінській перспективі. Подальше викладення матеріалу публікації буде здійснюватися від загального до одиничного, від найширшого до специфічного в дослідженнях феноменів сучасної культури.

Методологія цієї розвідки ґрунтується на культурологічних доробках флагманів відповідної наукової школи в Україні. Так, у працях

В. Шейка (методологічні засади культурології: історіографічний аспект, культурологія та компаративістика: методологічні трансформації та ін.) визначається культурологічне поле, у якому можна знайти відповіді на запитання про важливе явище в контексті культури. Автор зазначає, що культурологія вможливує проведення наукових досліджень за змістовими спрямуваннями: культурологічна компаративістика, концепція пізнання історичної еволюції культури, історична антропологія, культурогенетика, культурологічне народознавство, історіографія історії культури (Шейко, 2011, с. 19). Також у працях ученого простежується надважливий контекст — взаємозв'язок таких глибинних феноменів як культура та глобалізація. Зокрема, у контексті аналізу саме подієвості та культуротворчості маємо зважати на «глобалізацію культурного розвитку та культурної індустрії, комерціалізацію культурної сфери, зближення “масової” та “елітарної” культур, розвиток сучасних інформаційних технологій тощо» (Шейко, 2009, с. 75). Погоджуємось із думкою ученого, згідно з якою фундаментальні культурологічні напрацювання та пов'язані з ними культурні події практики, зокрема сценічні, динамічно трансформуються відповідно до сучасних умов і потребують відповідного вдосконалення.

Мегатенденція культурної гібридизації зумовлює розвиток явищ у сфері культури, зокрема й під час таких подій, як повномасштабне вторгнення на території України. Висновки вченого дозволяють не лише оцінити минуле культури та теперішній стан, а й урахувати подальші перспективні тенденції розвитку. Відповіддю на виклики глобалізації В. Шейко називає культуру ізоляції та самоізоляції окремих країн (культурний фундаменталізм), культуру консолідації (архетип соціальної справедливості). Культура конкуренції, конфронтації, кооперації, на думку автора, є формами реагування культурних систем у добу глобалізації. На нашу думку, оскільки культурологічний підхід передбачає дослідження явища спеціальних сценічних подій як феномену культури, аналіз сучасної соціокультурної ситуації не може уникнути дослідження такого типу івенту.

Інтегрувати імперативи культурної політики в методологічний контекст культурології як на-

уки, що суттєво впливає на розвиток сучасної і повоєнної подієвості та культуротворення, дозволяють праці О. Кравченка (стратегії культурної політики, культурологічна рефлексія сучасної культурної політики та ін.). Учений зазначає, що «культурну політику можна вважати принципово конструктивістською практикою, яка передбачає підпорядкування соціально значимих смислів політичній волі та творення певного образу реальності. Тобто культурна політика є не стільки проекцією загальноприйнятого смислу культури, скільки способом її актуалізації» (Кравченко, 2012, с. 22). Згодні з автором у тому, що культурна політика є чинником генерування сенсів, зокрема й у сфері подієвості. На нашу думку, це набуває більшої актуальності під час карколомних процесів у соціокультурній сфері нашої країни та закладає основи повоєнного культуротворення.

Сучасний культурологічний дискурс щодо досліджень соціокультурних процесів та практик пропонують П. Герчанівська (Герчанівська, 2017), К. Кислюк (Кислюк, 2019), І. Юдкін-Ріпун (Юдкін-Ріпун, 2020) та ін. У контексті культурологічного підходу розвиваються обґрунтовані методи. На думку К. Кислюка (Кислюк, 2019), «культурологічний підхід (у гранично широкому розумінні вищевартності культури для будь-яких сфер життєдіяльності людини і суспільства) може бути конкретизований у методі соціокультурної каузальності. Сутність методу — виявлення причинно-наслідкового зв'язку між досліджуваним об'єктом і тією культурною системою (ієрархією систем), в якому він перебуває» (с. 9). Пропонований ученим метод може застосовуватися для аналізу спеціальних подій (івентів) у соціокультурній сфері й доводити належність цього феномену до культурологічної площини.

Виявляти проблеми й протиріччя у сфері культури та вирішувати їх шляхом застосування культуротворчих практик дозволяє, зокрема, метод інтерпретації. Так, на думку І. Юдкіна-Ріпуна (Юдкін-Ріпун, 2020) (феноменологія культури як методологія інтерпретації), «пізнавальна і пошукова, евристична цінність такого підходу зумовлюється вже його діагностичною ефективністю, тобто можливістю виявляти внутрішні, приховані сили культурогенезу» (с. 26).

Інтерпретувати символічний капітал спеціальної події, зокрема сценічної, дослідити перспективні моделі культурних практик подієвої спрямованості, забезпечити подальше закріплення цих форматів і моделей соціокультурної взаємодії дозволяє сукупність наукових методів дослідження. Автор зазначає, що «існування окремого феномену спирається на конфлікт, суперечність, заперечення, воно передбачає альтернативи та інверсії» (там само, с. 33). Саме такий підхід є необхідною передумовою дослідження спеціальних подій, оскільки це створює доцільне підґрунтя розгляду події в контексті об'єктивних умов функціонування соціокультурного середовища, дозволяє визначитися з рушійними силами та впливом сучасного івенту на широку аудиторію.

Вивчення спеціальних сценічних подій у системі повоєнної культуротворчості передбачає застосування феноменологічного підходу. Оскільки «феномен — це явище, єдине в своєму роді, взяте в його цілісності, в єдності з його сутністю й дане нам у досвіді, сприйняте органами чуттів» (Словник української мови, n.d.), подія, подієвість стають атрактивними зонами в системі соціокультурної взаємодії, окремими важелями приведення до дії ресурсів сфери культури, дієвими чинниками комунікації та інтеракції учасників культуротворчості.

Спеціальна сценічна подія є феноменом культури, отже, передбачає дослідження із застосуванням феноменологічного підходу. П. Герчанівська (Герчанівська, 2017) (феноменологічний аналіз у культурології) зазначає, що існує широкий методологічний простір для застосування цього наукового підґрунтя. Зокрема, він поширений «від дескриптивної феноменології Е. Гуссерля та його моделі інтерсуб'єктивності до соціально-феноменологічного аналізу А. Шюца, екзистенціальної феноменології М. Мерло-Понті, герменевтичної феноменології М. Хайдеггера та ін.» (с. 10). Під час вирішення завдань нашого дослідження враховуємо суб'єктивне сприйняття події особистістю, яке стимулює її емоційний фон, надає можливість виразити власну позицію і комунікувати з іншими, що є підґрунтям для участі в процесі культуротворення.

Таким чином, стисле узагальнення уявлень про культурологічну парадигму, відповідний

науковий підхід, феноменологічний аналіз явищ культури дозволяє констатувати, що саме такі наукові передумови надають змогу всесторонньо дослідити спеціальні сценічні події в контексті культуротворчості. Виваженість і доцільність цього наукового підґрунтя вкладається в основу дослідження вказаного явища.

Наступна група джерел дозволяє визначити теоретичні пріоритети, що закладають підвалини системного уявлення про перебіг культуротворчості та можливості подієвих технологій. Вони представлені науковими доробками (Л. Божук, Т. Добіної, О. Жорнової, О. Засядьвовк, В. Леонтєвої, С. Ликової, О. Пушонкової, Н. Романової, Ю. Сабадаш, С. Черепанової, В. Федя та ін.), що присвячені динаміці культури та місця спеціальних сценічних подій у процесі творення культурних сенсів і форматів. Так, В. Леонтєва (Леонтєва, 2014) закладає підвалини культуротворчості як механізму, що забезпечує реалізацію виникнення й буття культури як такої. Тобто «культуротворчість, як реалізація “сили афірмації”, є здійснюваним людиною (“Я-транскультурним”) процесом породження і буття культури, її збереження і прирощення, і у той же час — процесом підтримки свого власного особистісного буття, власної ідентичності» (с. 126). І це дозволяє нам зауважити, що саме емоційна участь людини, отримання вражень під час спеціальної сценічної події створюють передумови закріплення цієї практики та її аксіологічного утвердження в соціокультурній сфері.

У праці В. Федя, С. Ликової (Федь & Ликова, 2017) (методологічний апарат культурології та перспективи його застосування в розв'язанні проблеми культуротворчості) надано осмислення процесу культуротворення з огляду на культурологічну парадигму та запропоновано можливості його здійснення як феномену культури, ґрунтуючись на традиційній виваженій комбінації методів. На думку вчених, історичний метод закладає розуміння культуротворчих та історичних процесів у взаємозумовленості; діалектичний метод дозволяє уникнути догматизованої інтерпретації явищ; еволюційний метод уможливорює вивчення культурно-історичних типів та специфіки їх динаміки культури, кожен тип культури пов'язаний з відповідним типом творення культури; функціональний метод че-

рез поєднання методів, зокрема соціології та психології, надає змогу виявити динаміку культурних сенсів і форм; системний метод — базовий у методології дослідження явищ та процесів у сфері культури (с. 189). Погоджуємось із думкою фахівців: у кожний історичний період засоби творення культури специфічні, але спеціальні сценічні події завжди є чинниками цього процесу з урахуванням їх актуальних форматів і сенсів.

Продуктивним є підхід О. Жорнової (Жорнова, 2013) (поняття культуротворчості як перетин наукової картини світу й звичаєвості соціального життя). Науковий пошук джерел та пояснень феномену, що досліджується, знаходимо в концепції авторки: «Можливості концепту культуротворчості полягають у здатності забезпечувати урівноваження культурної і наукової картини світу при дослідженні соціально-психологічних феноменів» (с. 140). На нашу думку, повсякдення соціальних груп під час участі в спеціальних сценічних подіях стає знаковим і сприяє вдосконаленню культурного буття й перетворенню та осучасненню культурних сенсів і форматів.

У контексті мистецтвознавства культуротворчість представлена в праці А. Ареф'євої (Ареф'єва, 2021) (синкретизм та синтетизм еволюції мистецтва як засоби культуротворчості). Авторка акцентує на тому, що «природний виток *compositio* циклів культуротворення у всезагальній теорії мистецтв, який характеризується категоріями: ритм (палеоліт), форма (неоліт), угруповання (ранні цивілізації), рух (античність), простір (Новий час), час (Новітній час), пов'язує людину з тим усвідомленням цілісності мистецького твору, яке є природовимірним. Саме цією межею визначається той період, коли людина маркує своє місце у світі, місце в бутті» (с. 167). Власне таке маркування через культурну співтворчість і є основою появи та розгалуження уявлень про подієвість. Якщо ґрунтуватися на дослідженнях, то майже всі означені категорії наявні в сучасній сценічній події, а їх симбіоз забезпечує саме той ефект залишення по собі символічного капіталу, який справляють івенти.

Актуальним нині є аналіз Л. Божук (Божук, 2015) (національні культуротворчі процеси в умовах незалежності). Учена зауважує, що «мір-

куючи про культуру як вияв творчої потуги спільноти — “сукупного суб'єкту культуротворення”, маємо акцентувати увагу на її визначальній ролі в добу потужних націєконсолідаційних процесів» (с. 98). Ми згодні, що спільнота, солідаризована, зокрема через культуру, має потенціал долати не лише соціальні, політико-економічні, але й навіть жорсткі військові наслідки в межах суспільства і держави. Саме спільна культурна й соціальна ідентичність формуються і під час спеціальних сценічних подій, отже, вони, на нашу думку, водночас є засобами й форматами національної культуротворчості.

Значення суб'єктної участі спільнот у процесі культуротворчості підкреслено в праці Н. Романової (Романова, 2012) (аксіологічна специфіка культуротворчої діяльності). Авторка акцентує на діяльнісній основі процесу творення в культурі і доводить, що для його аналізу можна застосовувати аксіологічний науковий підхід: «Аксіомодель хоч і є надбудовою над базисом культурної діяльності, але такою надбудовою, яка повністю виражає закладені у культурну діяльність аксіологічні потенції, іншими словами — реалізує ціннісну єдність, яка встановлюється культурою, і транслює її на усе культурне поле через культуротворчість, тобто встановлює віртуальну безліч реалізації цієї єдності» (с. 173). Оскільки культурна дія розуміється як прагнення людини вийти за межі, зокрема й себе самої, докладені зусилля формують основу для творчих процесів у сфері культури. Але, насамперед, залишається не стільки конструкція цієї дії, скільки аксіологічна основа та надбудова.

Отже, провідними теоретичними пріоритетами дослідження є: розгляд спеціальної сценічної події як актуальної культурної практики, яка за умови ефективної організації утворює аксіологічне підґрунтя для участі суб'єктів соціуму в процесі культуротворення; застосування культурологічного підходу як провідного дозволяє системно аналізувати феномен сучасного івенту у взаємозв'язках з іншими компонентами культурного простору й виявляти можливості подієвих технологій для забезпечення перспективи творення в культурі; твердження про те, що культурна й соціальна ідентичність формується і під час спеціальних сценічних подій, що розглядається як комплексне явище і потребує об-



ґрунтування на основі різних наукових підходів (аксіологічного, діяльнісного, управлінського) в контексті культурологічного.

**Висновки.** Таким чином, дослідивши методологічні та термінологічні особливості феномену сучасних сценічних подій у контексті культуротворчості, можемо констатувати, що: спеціальна сценічна подія — це сплановане в часі й просторі явище (івент), яке має символічний капітал, ціннісне спрямування, спроможне взяти учасників засобами переважно сценічного мистецтва, стимулювати їх до участі в перетвореннях у просторі сучасної культури; провідним методологічним підходом до аналізу проблеми, яка досліджується, є культурологічний, оскільки фундаментальна культурологія вможливорює розгляд феноменів культури в контексті власної парадигми, яка дозволяє крізь призму понять, наукових уявлень, визначених тенденцій зазирнути одночасно і в минуле, і в майбутнє явище, що досліджується. Коло наукових джерел означеної проблеми включає ті, що представляють методологію сучасної культурології, різноаспектно аналізують культуротворчість як процес, вивчають спеціальні події, зокрема сценічні як явище, використовуючи феноменологічний, аксіологічний, антропологічний підходи. З'ясовано, що зміни в глобальному культурному

розвитку, комерціалізація культурної сфери стають тим контекстом, у якому трансформуються сучасні сценічні події, при цьому культурна політика є чинником актуалізації їх сенсів і форматів. Феноменологічний аналіз івенту як явища культури дозволяє визначити орієнтири подальших досліджень, зокрема в процесі національного культуротворення. Символічний капітал сценічного івенту в повоєнний час покладається в основу національного піднесення та творчої участі спільнот у відновленні й соотворенні національної культури. Відтак, спеціальні сценічні події є ціннісним орієнтиром участі суб'єктів соціуму в процесі культуротворення; культурологічний підхід уможливорює системне дослідження феномену сучасної події для забезпечення перспективи творення в культурі; культурна ідентичність формується під час спеціальних сценічних подій, що потребує комплексного обґрунтування на основі аксіологічного, діяльнісного, управлінського наукових підходів.

**Перспективи подальших досліджень** полягають у побудові методологічної моделі та визначенні провідних методів подальшого наукового пошуку, визначенні організаційних особливостей реалізації спеціальних сценічних подій у процесі національного культуротворення.

### Список посилань

- Ареф'єва, А. Ю. (2021). Синкретизм та синтетизм еволюції мистецтва як засоби культуротворчості. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філософські науки*, 2(90), 165–176. [https://doi.org/10.35433/PhilosophicalSciences.2\(90\).2021.165-176](https://doi.org/10.35433/PhilosophicalSciences.2(90).2021.165-176)
- Божук, Л. В. (2015). Культуротворчі процеси в Україні в умовах незалежності. *Гілея*, 93, 98–103. <http://gileya.org/index.php?ng=library&cont=long&id=113>
- Герчанівська, П. Е. (2017). Феноменологічний аналіз у культурології. *Міжнародний вісник: Культурологія. Філологія. Музикознавство*, 1(8), 3–11. [http://nbuv.gov.ua/UJRN/mvkfm\\_2017\\_1\\_3](http://nbuv.gov.ua/UJRN/mvkfm_2017_1_3)
- Гуменюк, Т. (2023). Event як феномен сучасної культури: трансформація від історії до сучасності. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Філософія, культурологія, соціологія*, 25, 20–32. <https://share.google/UW6k79P4KDTwF73aQ>
- Данилова, В. (2017). Спеціальні художні події в процесі створення та трансляції сучасної культури. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Культурологія*, 25, 141–148. [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ukrk\\_2017\\_25\\_28](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ukrk_2017_25_28)
- Жорнова, О. І. (2013). Поняття культуротворчості як перетин наукової картини світу й звичаєвості соціального життя. *Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки*, 19, 134–141. <https://sociology.knu.ua/sites/default/files/library/elopen/aktprob.19.134.pdf>
- Засядьков, О. А. (2023). Культурологічний феномен масового івенту. *Культура і сучасність*, 1, 29–34.
- Кислюк, К. В. (2019). Метод соціокультурної каузальності в процесах розбудови культурології як науки. *Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна (Серія «Теорія культури і філософія науки»)*, 59, 5–13. <https://doi.org/10.26565/2306-6687-2019-59-01>

- Клековкін, О. Ю. (2018). Подія в історії мистецтва: виробництво статусу. *Сучасне мистецтво*, 14, 214–226. <https://doi.org/10.31500/2309-8813.13.2018.152240>
- Кравченко, О. В. (2012). Культурологічна рефлексія сучасної культурної політики. *Культура України*, 39, 15–23. <https://repository.ac.kharkov.ua/items/96872d23-3515-4659-a3a8-968a0fb9e5c8>
- Леонтьєва, В. Н. (2014). Менеджмент як професія: роль і статус у культуротворчому процесі. *Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Серія: Філософія*, 42, 125–136.
- Нехай, В. А. (2022). Івент-менеджмент в умовах війни. В Т. В. Дорошенко та ін. (Упор.), *Мистецтво та освіта: новації і перспективи: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції (з міжнародною участю) (8 грудня 2022 р., м. Чернігів)* (сс. 136–138). НУЧК імені Т. Г. Шевченка. <https://epub.chnpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8975/1/%D0%9C%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%86%D1%82%D0%B2%D0%BE%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0.pdf>
- Ніколюк, О. В., Дяченко, Ю. В., & Савченко, Т. В. (2021). Особливості розвитку івент-менеджменту в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*, 6, 98–103. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2021.6.98>
- Оборська, С. В. (2018). Сучасна проблематика подієвого менеджменту мистецьких проєктів. *Культура України*, 61, 389–397. <https://doi.org/10.31516/2410-5325.061.038>
- Пашкевич, М. Ю. (2018). Івент-технології як інструмент формування державного іміджу. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*, 3, 176–181. [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdakkkm\\_2018\\_3\\_34](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdakkkm_2018_3_34)
- Поплавський, М. М. (2017). Event-менеджмент у індустрії дозвілля. *Питання культурології*, 33, 186–197. <https://doi.org/10.31866/2410-1311.33.2017.141600>
- Пригода, Т., & Донець, І. (2020). Джаз, дзен, івент як пограничні явища сучасної культури. *Грані*, 23(11), 25–33. <https://doi.org/10.15421/172098>
- Романова, Н. В. (2012). Аксіологічна специфіка культуротворчої діяльності. *Вісник Дніпровського університету. Серія: Філософія. Соціологія. Політологія*, 4(22), 170–174. <https://visnukpfs.dp.ua/index.php/PFS/article/view/174>
- Словник української мови. (n.d.). Феномен. В *Словник UA*. Відновлено Лютий 27, 2025, з <https://slovnuk.ua/index.php?swrd=%D1%84%D0%B5%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD>
- Федь, В. А., & Ликова, С. С. (2017). Методологічний апарат культурології та перспективи його застосування в розв'язанні проблеми культуротворчості. *Молодий вчений*, 9(49), 186–190. [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv\\_2017\\_9\\_44](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2017_9_44)
- Шейко, В. М. (2009). Культура та глобалізація: компаративістський аналіз. *Культурологічна думка*, 1, 73–79. [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Kultdum\\_2009\\_1\\_12](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Kultdum_2009_1_12)
- Шейко, В. М. (2011). Культурологія та компаративістика: методологічні трансформації. *Культурологічна думка*, 4, 19–26. [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Kultdum\\_2011\\_4\\_6](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Kultdum_2011_4_6)
- Юдкін-Ріпун, І. (2020). *Феноменологія культури як методологія інтерпретації*. Інститут культурології НАМ України. [https://icr.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/Book\\_2020\\_Yudkin.pdf](https://icr.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/Book_2020_Yudkin.pdf)
- Юдова-Романова, К. (2019). Сценічний простір: проблеми термінології у мистецтвознавчих дослідженнях. *Укр. культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Напрям: Культурологія*, 33, 117–123. <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/publ/REF-0000789249>

## References

- Arefieva, A. Yu. (2021). Syncretism and synthetism in the evolution of art as a means of cultural creation. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka. Filosofski nauky*, 2(90), 165–176. [https://doi.org/10.35433/PhilosophicalSciences.2\(90\).2021.165-176](https://doi.org/10.35433/PhilosophicalSciences.2(90).2021.165-176). [In Ukrainian].
- Bozhuk, L. V. (2015). Cultural processes in Ukraine in the context of independence. *Hileia*, 93, 98–103. <http://gileya.org/index.php?ng=library&cont=long&id=113>. [In Ukrainian].
- Herchanivska, P. E. (2017). Phenomenological analysis in cultural studies. *Mizhnarodnyi visnyk: Kulturolohiia. Filolohiia. Muzykoznavstvo*, 1(8), 3–11. [http://nbuv.gov.ua/UJRN/mvfkfm\\_2017\\_1\\_3](http://nbuv.gov.ua/UJRN/mvfkfm_2017_1_3). [In Ukrainian].
- Humeniuk, T. (2023). Event as a phenomenon of contemporary culture: transformation from history to the present day. *Visnyk Mariupolskoho derzhavnoho universytetu. Serii: Filosofiia, kulturolohiia, sotsiologiia*, 25, 20–32. <https://share.google/UW6k79P4KDTwF73aQ>. [In Ukrainian].
- Danylova, V. (2017). Special artistic events in the process of creating and broadcasting contemporary culture. *Ukrainska kultura: mynule, suchasne, shliakhy rozvytku. Kulturolohiia*, 25, 141–148. [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ukrk\\_2017\\_25\\_28](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ukrk_2017_25_28). [In Ukrainian].

- Zhornova, O. I. (2013). The concept of culture creation as an intersection between the scientific picture of the world and the customs of social life. *Aktualni problemy sotsiologhii, psykholohii, pedahohiky*, 19, 134–141. <https://sociology.knu.ua/sites/default/files/library/elopen/aktprob.19.134.pdf>. [In Ukrainian].
- Zasiadovok, O. A. (2023). The cultural phenomenon of mass events. *Kultura i suchasnist*, 1, 29–34. [In Ukrainian].
- Kysliuk, K. V. (2019). The method of sociocultural causality in the processes of developing cultural studies as a science. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu im. V. N. Karazina (Seriia "Teoriia kultury i filosofia nauky")*, 59, 5–13. <https://doi.org/10.26565/2306-6687-2019-59-01>. [In Ukrainian].
- Klekovkin, O. Yu. (2018). An event in art history: the production of status. *Suchasne mystetstvo*, 14, 214–226. <https://doi.org/10.31500/2309-8813.13.2018.152240>. [In Ukrainian].
- Kravchenko, O. V. (2012). Cultural reflection on contemporary cultural policy. *Culture of Ukraine*, 39, 15–23. <https://repository.ac.kharkov.ua/items/96872d23-3515-4659-a3a8-968a0fb9e5c8>. [In Ukrainian].
- Leontieva, V. N. (2014). Management as a profession: role and status in the culture-creating process. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni H. S. Skovorody. Seriia: Filosofia*, 42, 125–136. [In Ukrainian].
- Nekhai, V. A. (2022). Event management in wartime. In T. V. Doroshenko et al. (Ed.), *Mystetstvo ta osvita: novatsii i perspektyvy: materialy III Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii (z mizhnarodnoi uchastiu) (December 8, 2022, Chernihiv)* (pp. 136–138). Chernihiv Collegium National University named after Taras Shevchenko. <https://epub.chnpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8975/1/%D0%9C%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%86%D1%82%D0%B2%D0%BE%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0.pdf>. [In Ukrainian].
- Nikoliuk, O. V., Diachenko, Yu. V., & Savchenko, T. V. (2021). Features of event management development in Ukraine. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, 6, 98–103. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2021.6.98>. [In Ukrainian].
- Oborska, S. V. (2018). Contemporary issues in event management for artistic projects. *Culture of Ukraine*, 61, 389–397. <https://doi.org/10.31516/2410-5325.061.038>. [In Ukrainian].
- Pashkevych, M. Yu. (2018). Event technologies as a tool for shaping the image of the state. *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadrov kultury i mystetstv*, 3, 176–181. [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdakkkm\\_2018\\_3\\_34](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdakkkm_2018_3_34). [In Ukrainian].
- Poplavskiy, M. M. (2017). Event-management in the leisure industry. *Pytannia kulturolohii*, 33, 186–197. <https://doi.org/10.31866/2410-1311.33.2017.141600>. [In Ukrainian].
- Pryhoda, T., & Donets, I. (2020). Jazz, Zen, and events as borderline phenomena of contemporary culture. *Hrani*, 23(11), 25–33. <https://doi.org/10.15421/172098>. [In Ukrainian].
- Romanova, N. V. (2012). The axiological specificity of culture-creating activity. *Visnyk Dniprovskoho universytetu. Seriia: Filosofia. Sotsiologhiia. Politologhiia*, 4(22), 170–174. <https://visnukpfs.dp.ua/index.php/PFS/article/view/174>. [In Ukrainian].
- Dictionary of the Ukrainian language. (n.d.). Fenomen. In *Slovnyk UA*. Retrieved February 27, 2025, from <https://slovnyk.ua/index.php?swrd=%D1%84%D0%B5%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD>. [In Ukrainian].
- Fed, V. A., & Lykova, S. S. (2017). The methodological apparatus of cultural studies and prospects for its application in solving the problem of cultural creativity. *Molodyi vchenyi*, 9(49), 186–190. [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv\\_2017\\_9\\_44](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2017_9_44). [In Ukrainian].
- Sheiko, V. M. (2009). Culture and globalization: a comparative analysis. *Kulturolohichna dumka*, 1, 73–79. [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Kultdum\\_2009\\_1\\_12](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Kultdum_2009_1_12). [In Ukrainian].
- Sheiko, V. M. (2011). Cultural studies and comparative studies: methodological transformations. *Kulturolohichna dumka*, 4, 19–26. [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Kultdum\\_2011\\_4\\_6](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Kultdum_2011_4_6). [In Ukrainian].
- Yudkin-Ripun, I. (2020). *Phenomenology of culture as a methodology of interpretation*. Institute of Cultural Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine. [https://icr.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/Book\\_2020\\_Yudkin.pdf](https://icr.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/Book_2020_Yudkin.pdf). [In Ukrainian].
- Yudova-Romanova, K. (2019). Stage space: problems of terminology in art studies. *Ukrainska kultura: mynule, suchasne, shliakhy rozvytku. Napriam: Kulturolohii*, 33, 117–123. <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/publ/REF-0000789249>. [In Ukrainian].

Надійшла до редколегії 14.05.2025

**О. Жолудь**

аспірант, Харківська державна академія культури,  
м. Харків, Україна

**O. Zholud**

postgraduate student, Kharkiv State Academy of Culture,  
Kharkiv, Ukraine